

Abstrakt

Bakalářská práce si klade za cíl komparovat pojetí fotografie, textu a jejich vztahu k realitě v sémiologických textech Rolanda Barthese ze 60. let. Z jeho tehdejších strukturalistických pozic je fotografie z podstaty „sdělením bez kódu“, které je s realitou v přímém analogickém vztahu, zatímco text ničím takovým být nemůže a je schopný vytvořit pouze „efekt reálného“ či „referenční iluzi.“ Barthes fotografii přiznává specifické místo, které jeho sémiologickou metodou není analyzovatelné – není zde systém, kód, pouze analogie reality. Naproti tomu v jazyce, vzoru systémovosti, jako by skrze arbitrární znaky nešlo dojít k ničemu reálnému. I realistická literatura produkuje pouze znaky realismu, specifický druh promluvy, nikoliv znaky reality. Fotografie je analogonem reálna, řeč s ním vždy zůstává v neshodě. Cílem práce je ukázat spojitost pojmu „efekt reálného“ s Barthesovým uvažováním o fotografii, realistické texty se pokoušejí o principálně stejný způsob značení, jako je vlastní fotografii, pro svou jazykovou povahu ovšem produkuje pouze efekt reality. Dalším cílem je ukázat důležitost fenoménu fotografie pro Barthesovo myšlení a navrhnout, že právě zkoumání fotografie mohlo být jedním z impulzů pro opuštění rigorózní sémiologické metody.

Klíčová slova

Barthes, sémiologie, strukturalismus, fotografie, text, jazyk, reference, realita